

Будівельник, 1969 р.

13. Орлова О.О. Екологічний фактор формоутворення в дизайні: автореф. дис. ... канд. мистец.: 05.01.03 / Орлова О.О.; ХДАДМ. – Х., 2003. – 21 с.

14. Пісоцька Л.С. Історичний аспект управління розвитком дошкільної освіти в Україні (кінець XIX - поч. XX ст.) / Пісоцька Л.С. // Дошкільна освіта. – 2004. – № 3 (5).

15. Уваров А.В. Экологический дизайн: опыт исследования процессов худ. проектирования: автореф. дис. ... канд. мистец.: 17.00.06 / Уваров А.В.; МВХПУ. – М., 2010. – 41 с.

16. Фролова О.А. Система учреждений дошкольного воспитания в СССР / О.А.Фролова. – М.: Просвещение, 1969. – 48 с.

17. Чайчиц Л. И. Современные дошкольные учреждения: Воспитательные возможности и перспективы развития: автореф. дис. ... канд. пед. наук 13.00.07/ Л. И.Чайчиц. – М., 1999. – 23 с.

18. Jones L. Environmentally Responsible Design: Green and Sustainable Design for Interior Designers / L.Jones// John Wiley & Sons, 2008. – 432 p.

19. Nayar J. Green living by design (the practical guide for eco-friendly remodeling and decorating) / J.Nayar // Filipacchi Publishing, 2009. – 160 p.

Освещены предпосылки возникновения и история развития детских дошкольных учреждений. Исследована роль экологического фактора в современном дизайн-процессе и его влияние на мировоззрение дизайнера. Рассмотрена эволюция интерьеров и архитектуры детских учреждений в зависимости от периода их строительства, трансформацию архитектурно-планировочного решения, конструкций и предметной среды. Проанализирован передовой современный опыт проектирования дошкольных учреждений в зарубежных странах.

Ключевые слова: детские дошкольные учреждения, дизайн, эволюция.

Highlighted the conditions of formation and history of development children preschool establishments. Investigated the role of environmental factors in the modern design-process and its impact on the ideological position of the designer. Considered the evolution of kindergarten interiors and architecture depending on the period of its construction, transformation of architectural and planning solutions, constructions and space environment. Analyzed leading modern experience of kindergarten design in the foreign countries.

Key words: kindergartens, design, evolution.

УДК 72+74 (477.8)

Володимир Шпільчак, Уляна Мельник

ПРОЦЕСИ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ М. ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА КІН. XX – ПОЧ. XXI СТ. (ДИЗАЙНЕРСЬКИЙ АСПЕКТ)

У статті розглядаються напрями і специфіка змін в організації дизайну міського середовища. Увага акцентується на художньо-образних і стильових особливостях вирішення просторових форм міського оточення у пострадянський період.

Ключові слова: тенденції, трансформаційний процес, дизайн урбанізованого середовища.

На кожному історичному етапі виникають певні пріоритети щодо формування і розвитку міста. Переоцінка цінностей і пошук форм для пристосування до нових проблем і естетичних запитів спонукає до постійного оновлення архітектурного оточення. Питання напрямів розвитку дизайну міського середовища Івано-Франківська часково розглядалися у працях М. Бевза, З. Лукомської, Б. Посацького, З. Соколовського та ін.

Пострадянський період почався із одержанням Україною незалежності і триває до наших днів. Вказаний період ознаменований значними переминами практично в усіх сферах життя суспільства, що також виявляються у розвитку архітектурного середовища.

У радянський період активно проводилося будівництво житлових і громадських будівель, організовувалися роботи з комплексного благоустрою, проте, якість робіт не була високою. Уніфікація і подекуди цілковита відмова від декору створювали враження примітивної простоти, монотонності та одноманітності. Часто використовувались дешеві і недовговічні матеріали, тому через короткий період часу вони потребували заміни.

З часу проголошення незалежності України у 1991 р. відбулося ідеологічне переосмислення художнього образу міських просторів. Докорінна зміна політичних, соціальних і економічних передумов відобразилася у бажанні позбавитися радянських пережитків. Виразним прикладом такої переорієнтації є встановлення пам'ятника І. Франку у 1995 р. на площі перед готелем «Надія» у м. Івано-Франківську. У розміщенні пам'ятника митці М. Проскіра, Л. Яремчук та архітектор В. Каменщик відмовились від традиційного прийому – розміщення монументу на осі вулиці і вирішення його як домінанти, що замикає її. Пам'ятник зміщений у сторону театру і сприймається тільки при виїзді із вул. Б. Лепкого на вул. Незалежності. Тим самим у ідеї розміщення автори прагнули надати йому певної камерності і уникнути помпезності. Пам'ятник умовно складається із двох частин: стояча постать І. Франка, поставлена на високий постамент, і два за його спиною елемента, що символізують полум'я вогню. Останні надають монументу враження співмасштабності із великими просторами площі. Монумент розрахований на сприйняття зблизька – з нижньої тераси і здалеку – із вул. Незалежності [9]. Надалі була здійснена реконструкція готелю «Надія», внаслідок якої він отримав виразний і цікаво вирішений фасад, а також територію площі.

На початку 90-х років спостерігалось прагнення до масштабних перебудов міст, що спонукали до розробок програм регенерації архітектурного середовища. Плановою була комплексна реконструкція цінних пам'яток архітектури, площ і вулиць середмістя. У роки становлення української державності трансформаційні процеси виявляються головним чином реставраційними реконструкціями. Проблема досить запущеного стану архітектурних пам'яток і міського середовища в цілому, зумовила до застосування практичних заходів з оновлення архітектури, елементів благоустрою.

У кінці 90-х років ХХ століття розпочалася реалізація проектних завдань втілення ремонтно-реставраційних і реконструктивних заходів у містах Прикарпаття. Як характерний приклад такого процесу можна виділити трансформаційні процеси у м. Івано-Франківську.

У обласному центрі втілення практичних заходів розпочалося у 1999 р. Проектними організаціями виступали Івано-Франківський філіал інституту «Укрзахідпроектреставрація», а також проектне бюро місцевого та обласного управління архітектури і містобудування, філіал інституту «Укрпроектреставрація». Задана робота передбачала також ґрунтовний збір матеріалів щодо стану пошкодженості будинків і їх аналіз. Роботи по реставрації та реконструкції виконували фірми «Архпроект» (архітектори О.Кос, О.Козак, З.Соколовський) та проектно-виробнича реставраційна майстерня «Творець». До виконання проектів реконструкції м. Івано-Франківська було залучено більшість будівельних та спеціалізованих управлінь, фірм і організацій. Серед них: ВАТ «Житолобуд», «Машбуд», АТЗТ «Опрядспецбуд», ДП «Прикарпатспецбуд», СУ-429 «Електромонтаж», фірми «Гефест», «Лабрадорит», «Технобуд-2000», «Сенс», «Магік», «Енергоінвест», завод «Штамп», ПП «Підкамінний», ОШРБУ-1, ОУ «Автошлях», КП «ДРЕУ», ДП «Міськвітло», ВАТ «Зелене господарство», «Теплокомуненерго», «Водоекотехпром» та ін. [1, с.4].

Ремонтно-реставраційні заходи були проведені у 85-ти будинках історичного осередку Івано-Франківська, основні з яких: міська Ратуша, Парафіяльний костел (Художній музей), Івано-Франківська обласна філармонія на вулиці Л. Курбаса, будівлю залізничного вокзалу, управління містобудування та архітектури на вулиці Шашкевича та інші [3, с. 15]. Пофарбування фасадів будинків проводилося згідно із затвердженим паспортом кольорів, застосовували матеріали фірм Caparol, TexColor, Tikkurila. Одним із невдалих зразків поєднання кольорів є реставрація будинку з об'єктами обслуговування на вулиці Незалежності, 19. Сполучення чорного, рожевого та насиченого лимонного кольорів було замінено пізніше на більш спокійнішу композицію зі світлих пастельних тонів сіро-коричневого та білого.

Архітектурні прикраси, які було складно відтворити, замінювалися новими. Прикладом служить адміністративна будівля ратуші. Увесь будинок міської ратуші потребував належної уваги реставраторів. Купол був оббитий міддю і покритий сусальним золотом. Виконали цю роботу художники-реставратори С. Ярмолюк та Я. Гнідик. Старі віконні рами замінили на пластикові [8, с. 46–47].

З початку впровадження комплексної програми міського оновлення значна увага була приділена площам і скверам м. Івано-Франківська. Заходи по впорядкуванню благоустрою проводились на Привокзальній площі, Ринковій, на майданах Вічевому і Шептицького, площах перед готелем «Надія», кінотеатром «Космос» та будівлею Облдержадміністрації. Виразним прикладом є

реконструкція скверу «Вали», поблизу колишніх оборонних мурів, де на честь 2000-ліття Різдва Христового споруджено пам'ятник «Вознесіння». Загалом було капітально відремонтовано 25 магістральних вулиць, де покладено понад 23 тисячі квадратних метрів асфальту та вимощено понад 111 тисяч квадратних метрів площі і майданів м. Івано-Франківська [1, с. 4].

Значного втручання архітекторів зазнала площа Ринок. Реконструкція почалася із мозаїчно-дорожнього покриття (бруківки). Замість асфальтового покриття з'явилося замощення сухопресованими плитами. На площі Ринок під час реконструкції замінені підземні комунікації, висаджені декоративні дерева з кулястими кронами. Від ратуші зі сторони центрального фасаду відходять пішохідні доріжки, які обмежуються острівками зелені. Майже по всьому периметру цих газонів розташувалися прості лавки з дерев'яним сидіннями. Навпроти головного входу до ратуші влаштовано фонтан, оздоблений гранітом, зі скульптурною композицією у формі писанки. На газонах поблизу фонтана стоять скульптури, подаровані місту 1999 р. учасниками міжнародного пленеру скульптури. Задіяні майстри працювали з брилами пісковика, заздалегідь привезеного з під м. Роздола. Твори характеризуються узагальненими абстрактними формами. По чотирьох кутах площі встановлені були кіоски у стилі ретро. 7 травня 2000 р. відбулось урочисте відкриття й освячення ратуші та площі після реконструкції. З часу ми спостерігаємо як почав відбивати години новий ратушний годинник [8, с. 47].

У період регенераційної програми було відновлено дзвіницю парафіяльного костелу в Івано-Франківську. Костел і дзвіниця склали єдиний ансамбль на сучасному майдані Шептицького. Це одні з найдавніших сакральних пам'яток міста. Додамо, що у минулому костел служив родинною усипальницею Потоцьких. Зі знищенням дзвіниці (1962 р.) утворилася прогалина, що порушила містобудівельний ансамбль площі і гармонійність центру старого міста. З використанням старих фотографій, на основі проведених ґрунтовних наукових досліджень, був розроблений проект і відновлена барокова дзвіниця у 2000-му році [6].

У період впровадження програми регенерації розвивалась також науково-методична база для проведення комплексного благоустрою. 2001 рік був названий роком благоустрою Івано-Франківська. Муніципальна влада дала вказівку створювати цільовий фонд з упорядкування міського середовища та організаційний комітет як контролюючий орган з підготовки і проведення заходів. Керівники відділів та управлінь міськвиконкому працювали над створенням комплексної програми благоустрою, основними задачами якої були: програма капітального та поточного ремонту житлового фонду; програма реконструкції, ремонту та утримання в належному стані міських вулиць, доріг, шляхопроводів та переходів, зовнішнього освітлення, теплопостачання, водопостачання і водовідведення; програма збереження та створення нових зелених насаджень та інші. На вересень 2001 року планувалося проведення міжнародної науково-практичної конференції «Захист традиційного середовища історичних міст». Серед учасників – широке коло керівників областей та міст України, головних архітекторів міст, фахівців з України, ближнього і дальнього зарубіжжя [7, с. 2].

У період впровадження регенераційної програми у 1998–2004 рр. об'єкти МАФ відігравали значну роль у формуванні комплексного благоустрою. Відбувалася заміна дорожнього покриття, освітлення, встановлювались нові лавки та урни для сміття.

Своєрідного романтичного характеру м. Івано-Франківську надали кам'яні скульптури, виконані у 1999 р. у період впровадження регенераційної програми, учасниками пленеру скульптури під назвою «2000 років Різдва Христового». Ініціатором був голова обласної організації національної спілки художників України Б. Губаль. Скульптури були подаровані місту. Вони розташовані у скверах та клумбах, зокрема, на пл. Ринок, біля пасажу Гартенбергів, на пл. Міцкевича, а також на присадибній ділянці художника М. Мурафи по вул. Івана Франка, 20. Узагальнюючи дані щодо перебігу втілення програми регенерації у центральній частині м. Івано-Франківська, варто зауважити, що станом на жовтень 2001 року була завершена основна частка роботи по реконструкції, реставрації і благоустрою об'єктів архітектурного середовища. До кінця 2004 р. ремонтно-реставраційний бум у містах області закінчився. У обласному центрі останніми відносно гучними проектами, запланованими програмою регенерації, були завершення реконструкції парку Т. Г. Шевченка, добування фонтанів «Кульбаба» (арх. А. Цап'як) перед готелем «Надія» і «Водограй» (фірма «Архпроект» архітектори О. Козак, О. Кос) на Вічевому майдані [1].

Після 2004 р. муніципальною владою було заплановано організацію програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004–2010 роки. Проте, до 2006 р. основна роль

відводилась розробці відповідних нормативно-правових актів, які би визначили напрямки розвитку програми [4]. Відповідно за ці 2 роки не було ніяких реалізованих яскравих проявів міського оновлення. А з 2007-го по 2010-й роки планувалося практичне втілення комплексної модернізації та технічного переоснащення підприємств житлово-комунального господарства. Однак, на практиці дана програма стан житлового фонду міського середовища по великому рахунку не покращила.

Найбільш значним втіленим проектом реконструкції міського середовища за останні десятиліття було формування нового житлового комплексу по вул. Пилипа Орлика у м. Івано-Франківську. Споруди позбавлені одноманітності, типовості і це надає йому індивідуальності. За стильовим рішенням вони відносяться до постмодернізму. В окремих будівлях чітко простежуються форми історичної спадщини, що дозволяє їм вдало гармоніювати із існуючою історичною забудовою. Житловий комплекс побудований на місці колишньої військової частини. Була прокладена нова вул. Володимира Великого у 2008 р. Замовлення виконували авторський колектив проектної організації «Діпромiсто».

У новітній період проектні підходи і реалії їх реалізації суттєво відрізняються. Ці зміни є дуже виразними у практиці розбудови міських осередків на сучасному етапі. Тому, до будівництва головним чином залучається тепер приватна ініціатива [6, с.71]. Здобувши велику міру свободи, інвестори часом почали впроваджувати проекти комерційного спрямування, нерідко нехтуючи пам'ятковим статусом будівель у історичній частині міста.

За останні десятиліття відомо багато прикладів коли з комерційною метою обираються радикально яскраві насичені кольори, які дуже контрастують із навколишнім оточенням. Це часто робиться у тому випадку, коли весь будинок або його перший поверх експлуатується не для житлових цілей, а для об'єктів господарювання. Аргументи задля приваблення потенційних клієнтів та вигоди реклами, не повинні призводити до спотворення архітектурної історичної спадщини. Однак, реальні факти сьогодення свідчать про те, що така тенденція існує. Прикладами служать будинки по вул. Франка, 7, вул. Лепкого, 36, 42, Низова, 5 у місті Івано-Франківську та ін. Недоречні колірні вирішення зустрічаються також на площі Роксолани, 14 у Рогатині на майдані Різдва, 17 у Галичі.

Аналіз трансформаційних змін в історичному міському середовищі вказує на існування негативних тенденцій: проблеми хаотичного розміщення малих архітектурних форм, неузгодження пам'ятників, декоративних елементів із середовищем, порушення масштабів історично успадкованої об'ємно-просторової композиції. Прикладами є новобудови за 2010 – 12 роки на пл. Ринок на вул. Вірменській, 1, яка перевищує історично усталену поверховість забудови. Новий торговельний центр «Зебра» побудований у безпосередній близькості до Парафіяльного костелу Пресвятої Діви Марії (Художній музей) на пл. Шептицького, 8 і у його вирішенні недотримана стильова узгодженість. Схожа проблема спостерігається у прикладі будівлі-вставки гіпермаркету Тростянецький, який примикає до монастирського комплексу по вул. Василіанок, 17. у м. Івано-Франківську. Дискусійним є розміщення скульптур і декоративних композицій у сквері, що примикає до вул. Л. Українки. У центрі скверу розміщено 3-х фігурну композицію бронзового пам'ятника Руській Трійці, поряд знаходиться кам'яна скульптура (подарунок пленера скульпторів) і неподалік встановлена об'ємно-просторова композиція з темного металу «У рамках ковальських традицій» (подарунок Свята ковалів). Неприпустима неузгодженість зазначених МАФ призводить до враження хаотичності. Почуття перенасиченості виникає при сприйнятті багато декорованого будинку у стилі модерн по вул. Шевченка, 44, на фасаді якого розміщені у новітній період 3 великі меморіальні дошки зі скульптурними рельєфами. Погано узгодженим із архітектурним оточенням є пам'ятник В. Чорноволу на вул. Січових Стрільців.

Вдалим поєднанням новітньої забудови зі старою у м. Івано-Франківську є будівля-вставка Кредобанку по вул. Галицькій, 27, наріжний будинок Державного казначейства по вул. Дністровська, 14 у м. Івано-Франківську. У вирішенні цих будівель чітко простежується звернення до спадщини історичного декору, що послужило інструментом вдалого їх вписання у історичний контекст оточуючої забудови.

Серед стилістики постмодернізму простежується у архітектурному середовищі пізній модернізм. Цьому стильовому напрямку притаманний відхід від естетичних критеріїв і традицій класичного мистецтва. Він поширений переважно у житловому будівництві. Характерними прикладами у проектуванні є житлові комплекси по вулицях Гаркуші, Національної гвардії, Новгородській, А. Сахарова та ін. у м. Івано-Франківську.

На основі аналізу об'єктів архітектури у містах Івано-Франківщини за останні десятиліття попри плюралізм стилів і значну свободу у проектних підходах, можна виділити постмодерністичний і пізньомодерністичний напрями. Популярність інтерпретацій з використанням історичної спадщини і регіональних особливостей пов'язані насамперед із накопиченим незадоволенням від сірої радянської забудови за типовими проектами.

У останні десятиліття значною мірою змінюють обличчя архітектурного оточення об'єкти МАФ у містах Івано-Франківщини. Після періоду впровадження програми регенерації (1998–2004 рр.) оновлення спрямовувалось більшою мірою фрагментарно, аніж комплексно. Активізація приватного підприємництва зумовила більш інтенсивний розвиток об'єктів МАФ. Внаслідок цього з'явилась більша різноманітність у типологічних та художньо-образних особливостях.

Значну роль у міському оновленні об'єктів МАФ у середмісті Івано-Франківська відіграли ковані вироби виконані учасниками щорічного Свята ковалів. Вони відзначаються оригінальністю, а також добре вписуються у образ історичного міста. Варто підкреслити, що мистецькі твори ковалів надали міському середовищу театральності і своєрідного характеру. У 2005 р. на площі Ринок з'явилась композиція «Весна». У 2007 р міські простори Івано-Франківська поповнились художнім твором «Великоднє сонечко». У 2006р. на пішохідній вулиці Незалежності з'явилась композиція «Букет майстрів», а у 2008 р.– «Дерево щастя». У 2009 р. тематичною композицією був твір «У рамках ковальських традицій» У 2010 р. була виготовлена композиція «Круговерть ковальських міст» , проте, її встановили у 2011 р. До 350-річчя ювілею Івано-Франківська місту була подарована композиція «Арка дружби» (2012 р.), яка присвячена 4-м національностям, які були причетні до заснування міста. Найновішою кованою композицією (2013р.) є втілення у метал і першої української церкви в м. Івано-Франківську, яка розміщена у сквері, що примикає до площі Ринок зі східної сторони у м. Івано-Франківську. На символічному камені встановлений напис «Пам'ятний знак церкві святого Воскресіння – першому українському храмові середмістя (1670 р.)».

Висновки. Пострадянський період ознаменований пожвавленням демократичних свобод у порівнянні із радянським. Зміна соціально-економічних відносин у країні, зумовила перехід від централізованого керівництва трансформаційними процесами до демократичних підходів, долучення городян до формування міського середовища.

Відкритість суспільства, демократизація у проектних підходах принесли багато позитивних зрушень, що виявилися у чималих досягненнях у міському оновленні у період 1991–2004 р. р. Тенденції розвитку проявилися у реставрації історичних будівель, організації комплексного благоустрою вулиць і площ, парків і скверів у м. Івано-Франківську. Процес трансформації середовища у кінці 90 –х років був спрямований на збереження історичної основи, розкриття й збагачення її естетичного потенціалу, оптимальне вирішення конфліктних проблем історичного міського середовища.

У період 2005 – по сьогоднішній день характеризується екстенсивним розвитком середміських осередків міст Івано-Франківщини. Трансформаційні процеси на цьому етапі відбувається головним чином у напрямі появи будинків-вставок, а також активної забудови вільних ділянок. Позитивні зміни проявилися у територіальному рості середміських осередків, збагаченні міського простору новими акцентами і домінантами. Негативні – у втраті окремих цінних урбаністично-архітектурних елементів. За останнє десятиліття спостерігаються певні неузгодженості в дизайні міського середовища, зокрема малих архітектурних форм елементів зовнішньої реклами з оточенням та інформативне перенасичення.

1. Благоустрій – обличчя влади : [про реконструкцію Івано-Франківська та плани на майбутнє] // Західний кур'єр. – 2004. – 9 вересня. – С. 4
2. Буравченко С. Нова панорама Прикарпаття. Відтворення малих історичних міст регіону / С. Буравченко, О. Чижевський // Особняк. – 2001. – №2(21) . – С. 5–6.
3. Олейник Е. Регенерація центра Івано-Франківська / Е.Олейник // журнал Архитектура и престиж. – 2002. – №1. – С. 14–17.
4. Кутинський Л. Від реконструкції до відбудови / Л.Кутинський // Західний кур'єр. – 2002. – 08.03. – С. 10.
5. Могитич Р. Нові риси програм регенерації середовища великого історичного міста (на прикладі Чернівців)/ Р. Могитич // Архітектурний вісник . – 2003. – №4 (20). – С. 71–72.
6. Соколовський З. Б. Відтворення дзвіниці в Івано-Франківську/ З. Соколовський// Вісник інституту «Укрзахідреставрація». – 2002. – №12. – С. 220–222.

7. Шкутяк З. Про оголошення 2001 року роком благоустрою / З.Шкутяк // Західний кур'єр. – 2000. –17.11. – С. 2.
8. Шпільчак В. Станиславів – Івано-Франківськ. Місто давнє і сучасне //серія «історичні місця України» / В. Шпільчак, З. Соколовський, М. Головатий. – Львів : Світ, 2011. –272 с.
9. Шпільчак В. А. Пам'ятник Івану Франку / В. А. Шпільчак, В. Полек // Своя хата. – 1995. –№1–2. – С. 16–17.

В статье рассматриваются направления и специфика изменений в организации дизайна городской среды. Внимание акцентируется на художественно-образных и стилевых особенностях решения пространственных форм городского окружения у постсоветском периоде.

Ключевые слова: тенденции, трансформационный процесс, дизайн урбанизированной среды.

The article deals with the directions and specificity of changes in the urban design. Attention is accented on artistic view and stylistic direction of solution spatial forms the urban environment in post-Soviet period.

Key words: tendencies, transformational process, design of urban environment.

УДК 747.012 : 747.017.2

Катерина Герлах

ЗВУКО-КОЛЬОРОВО-МОРФОЛОГІЧНА СИНЕСТЕЗІЯ ЯК ЧИННИК РОВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ

Стаття присвячена осмисленню поняття синестезії. На базі авторської концепції трактування феномену синестезії, запропоновано ряд практичних завдань для розвитку творчого потенціалу студентів.

Ключові слова: синестезія, концепція, культура.

У широкому сенсі феномен синестезії визначають як виникнення відчуттів однієї модальності при стимуляції іншою модальністю. Добре відомо, що психофізичне явище, яке ґрунтується на синестезії, ніколи не було чимось специфічним. До синестичних відчуттів відносять, наприклад, виникнення смаку при візуальному перегляді, виникнення кольорових уявлень при прослуховуванні музики. У різних сферах сучасної науки (психології, медицині, філософії, культурології, поетиці) існує безліч визначень цього поняття, інтерпретованих з різних точок зору. Проте, вони часто не дають уявлення про феномен у цілому, оскільки орієнтуються на різні складові.

Термін «synaesthesia» використовувався ще у часи Плутарха як «співчуття», де «чуття» відносилося до сфери моральних відчуттів. Таким чином, слово «синестезія» походить від давньогрецького «aesthesis» (естесіс), що по давньогрецькому означає «чуття, відчуття». У поєднанні із «syn», що по давньогрецькому означає «з, сумісно» утворює термін, який у етимологічному розшифруванні дає поняття «співідчуття». Таким чином, «synaesthesia» – це сумісне чуття, одночасне відчуття [1].

На ранніх етапах фіксації феномену дослідникам складно було знайти не лише адекватне пояснення, але й адекватну назву. Початок наукового інтересу до синестезії був покладений у фізиці І.Ньютоном (1704) у сфері, яка абсолютно не стосувалася психології. Досліджуючи спектральний розклад світлового променю на спектри, він зробив першу наукову спробу обґрунтувати взаємозв'язок звуків та кольорів. Перша згадка про синестезію датується 1812 р., а перші активні експериментальні дослідження розпочалися лише у середині XIX ст., які до кінця століття призвели до накопичення досвіду характеристик порогу відчуттів, модальностей, відкриттю основного психофізичного закону Вебера-Фехнера, джерел сенсорної пам'яті [2, с. 13–16].

Вперше поняття «співідчуття» (Mitempfindungen – нім.) використав І. Мюллер для характеристики явища «неадекватності» відчуттів. Термін «синестезія» у науковий обіг був уведений у 1892 р. у дисертації Ж. Мілля про мультисенсорне сприйняття [3, с. 25].